

WRĘCZENIE NOMINACJI PROFESORSKIEJ DR HAB. HELENIE KRASOWSKIEJ PRZEZ PREZYDENTA RP ANDRZEJA DUDĘ

6 listopada 2024 r. w Pałacu Prezydenckim Prezydent RP Andrzej Duda uroczyście wręczył nominację profesorską dr hab. Helenie Krasowskiej, która uzyskała tytuł profesora nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo.

Prof. dr hab. Helena Krasowska urodziła się w Pance na Bukowinie. Studia wyższe ukończyła w Rzeszowie. Dalszą drogę naukową związała z Instytutem Slawistyki PAN. W 2004 r. uzyskała stopień doktora, a w 2013 r. doktora habilitowanego i prof. IS PAN. Tytuł profesora został nadany jej w maju 2023 r.

Nominację profesorską badaczka traktuje jako wyraz uznania dla rozwoju nauki i ochrony polskiego dziedzictwa kulturowego za granicą. Wpisuje się swoją dwudziestoletnią pracą naukową – ogromem zasług na polu naukowym, popularno-naukowym, dydaktycznym i społecznym – w jubileusz siedemdziesięciolecia Instytutu Slawistyki PAN. Jest niekwestionowanym autorytetem w swojej dyscyplinie naukowej.

Prezydent RP Andrzej Duda oraz prof. dr hab. Helena Krasowska. Fot. archiwum prywatne.

WRĘCZENIE DYPLOMÓW DOKTORA HABILITOWANEGO

25 listopada 2024 r. podczas posiedzenia Rady Naukowej Instytutu Slawistyki PAN prof. dr hab. Anna Zielińska, przewodnicząca Rady Naukowej IS PAN, oraz dr hab. Karolina Bielenin-Lenczowska, prof. IS PAN, zastępczyni dyrektora ds. naukowych, wręczyły dyplomy doktora habilitowanego Annie Jawor oraz Annie Zawadzkiej.

Serdecznie gratulujemy!

Dr hab. Anna Jawor po odebraniu dyplomu. Fot. W. Nylec.

Dyplom dr hab. Anny Zawadzkiej. Fot. W. Nylec.

**KAROLINA ĆWIEK-ROGALSKA ZE STOPNIEM DOKTORA
HABILITOWANEGO**

25 listopada 2024 r. Rada Naukowa Instytutu Slawistyki PAN podjęła uchwałę o nadaniu stopnia doktora habilitowanego Karolinie Ćwiek-Rogalskiej.

Serdecznie gratulujemy!

Dr hab. Karolina Ćwiek-Rogalska.
Fot. L. Zych / POLITYKA.

**WRĘCZENIE NAGRODY KOWADŁA Prof. JOANNIE
TOKARSKIEJ-BAKIR**

We wtorek 26 listopada 2024 r. odbyło się spotkanie wokół książki prof. dr hab. Joanny Tokarskiej-Bakir „Kocia muzyka. Chóralna historia pogromu krakowskiego” (Wydawnictwo Czarna Owca). Wydarzenie miało miejsce w synagodze Kupa w Krakowie – w miejscu szczególnym, ponieważ właśnie od ataku na synagogę Kupa rozpoczął się pogrom krakowski 11 sierpnia 1945 r. Rozmowę z prof. Tokarską-Bakir prowadzili historycy: dr Paweł Sękowski oraz Michał Zajda. Organizatorami wydarzenia były Stowarzyszenie „Kuźnica” oraz Gmina Wyznaniowa Żydowska w Krakowie.

Następnego dnia, tj. 27 listopada, o godz. 17.00 w siedzibie Stowarzyszenia „Kuźnica” odbyła się uroczystość wręczenia Honorowej Nagrody Kowadła prof. Tokarskiej-Bakir. Uroczystość otworzył prezes „Kuźnicy” dr Paweł Sękowski, który zarysował sylwetkę naukową uczzonej. Laudację wygłosił prof. Łukasz Tomasz Sroka. Następnie po tradycyjnym trzykrotnym uderzeniu młotem w Kuźniczańskie kowadło, prezes Sękowski odczytał sentencję uzasadnienia przyznania Kowadła Kuźnicy, która brzmi:

Rada Stowarzyszenia „Kuźnica”

przyznaje

Prof. Joannie Tokarskiej-Bakir

Honorową Nagrodę Kowadła

w uznaniu Jej:

- *odwagi w myśleniu i w działaniu oraz niezależności intelektualnej,*
- *mówienia prawdy – z reguły niełatwej do przyjęcia – o polskiej historii i kulturze oraz o postawach Polaków etnicznych wobec żydowskich współobywateli.*

Po otrzymaniu statuetki zabrała głos prof. Tokarska-Bakir, dziękując za wyróżnienie i organizację uroczystości. W części artystycznej wystąpiła skrzypaczka Anna Śliwczyńska.

Naszej badaczce serdecznie gratulujemy!

Prof. Joanna Tokarska-Bakir z Nagrodą Kowadła „Kuźnicy”. Fot. A. Głuc.

GRANTY NA PROMOCJĘ I POPULARYZACJĘ NAUKI

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

Spółeczna
Odpowiedzialność
Nauki

Doskonała
Nauka

Z radością informujemy, że w listopadzie Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznało Instytutowi Sławistyki PAN oraz Fundacji Sławistycznej granty na promocję i popularyzację nauki.

W ramach programu „**Spółeczna odpowiedzialność nauki II – Popularyzacja Nauki**”:

- dr hab. Agnieszka Aysen Kaim, prof. IS PAN, i dr Kinga Capik zrealizują projekt „W ciągłym ruchu, rzecz o globalnej migracji”;
- Instytut Sławistyki PAN otrzymał środki na realizację projektu popularyzującego badania sławistyczne „70 lat Instytutu Sławistyki PAN: tradycja i nowoczesność”;
- prof. dr hab. Helena Krasowska zrealizuje projekt „Bukowiński Festiwal Nauki IX-X” (grant przyznany Fundacji Sławistycznej).

W ramach programu „**Doskonała Nauka II – Monografie**” w wydawnictwie IS PAN będą realizowane następujące projekty:

- „Wydanie tomu *Spuścizna Zdzisława Stieberta*” pod redakcją prof. dr hab. Doroty K. Rembiszewskiej;
- „Tłumaczenie i wydanie monografii *Spaghetti z ajwarem*” autorstwa dr hab. Karoliny Bielenin-Lenczowskiej, prof. IS PAN.

Jednocześnie w ramach programu „**Doskonała Nauka II – Monografie**” w wydawnictwie IS PAN będą realizowane granty przyznane Fundacji Sławistycznej:

- „Wydanie *Testimoniów najdawniejszych dziejów Słowian. Seria grecka*, z. 1” w opracowaniu i tłumaczeniu dr hab. Anna Kotłowska, prof. UAM;
- „Wydanie monografii *Pogranicze polsko-wschodniosłowiańskie. Studia wyrazowe. Część 3*” autorstwa prof. dr hab. Doroty K. Rembiszewskiej i prof. dr hab. Janusza Siatkowskiego;
- „Wydanie *Leksykonu aksjologicznego Słowian i ich sąsiadów*, t. 6: *Rodzina*” pod redakcją dr hab. Doroty Pazio-Wlazłowskiej, prof. IS PAN.

UDZIAŁ PRACOWNIKÓW I PRACOWNICZEK IS PAN W WYJAZDACH I KONFERENCJACH NAUKOWYCH

Świąty Władysława Zamoyskiego (1853–1924) – ogólnopolska konferencja naukowa

PAN
BIBLIOTEKA
KÓRNICKA

W dniach 22 i 23 października 2024 r. w Poznaniu w Pałacu Działyńskich odbyła się konferencja naukowa poświęcona życiu i działalności Władysława Zamoyskiego. Tytułowe „świąty” Zamoyskiego zostały pomyślane jako wzajemnie przenikające się płaszczyzny podejmowanych przez niego aktywności polityczno-społecznych i obywatelskich. Tak też ułożone zostały poszczególne części konferencji: Paryż Zamoyskiego; świat podróży; Zakopane; kultura, edukacja i nauka oraz świat publicznej działalności Zamoyskiego.

Warto przypomnieć, że rok 2024 został ogłoszony przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej Rokiem Władysława Zamoyskiego w setną rocznicę jego śmierci – w uznaniu jego zasług dla Narodu Polskiego jako osoby, której postawa i dzisiaj może stanowić wzorzec bezinteresownego patriotyzmu, działania dla wspólnego narodowego dobra. Jeśli Zamoyski funkcjonuje w powszechnej świadomości, to jako osoba, która przyczyniła się w decydującej mierze do pozyskania tatrzańskiego Morskiego Oka (1902): dzięki jego wsparciu znalazło się w granicach Rzeczypospolitej. Ale inicjatywy Zamoyskiego sięgały o wiele dalej. Między innymi w Zakopanem współdziałał w budowie elektrowni, szkoły i szpitala oraz kolei łączącej to miasto z Chabówką. Zamoyski był współzałożycielem Banku Ziemskiego w Poznaniu, który wspomagał polskich właścicieli ziemskich w walce z Komisją Kolonizacyjną. Współdziałał z matką Jadwigą z Działyńskich Zamoyską w tworzeniu Szkoły Domowej Pracy Kobiet. Zamoyski, umierając bezpotomnie, w porozumieniu z siostrą Marią całość swojego majątku przekazał Narodowi Polskiemu. A były to pokaźne dobra, m.in. Zamek w Kórniku (Biblioteka i Muzeum) czy Pałac

Działyńskich w Poznaniu. Zamoyski złożył projekt ustawy (uchwalonej już po jego śmierci przez Sejm RP w 1925 r.) o utworzeniu Fundacji Zakłady Kórnickie, której celem miało być m.in. zabezpieczenie finansowe Zamku i zbiorów kórnickich oraz szeroko pojęta działalność edukacyjna, także w zakresie uprawy ziemi oraz ochrony przyrody.

Konferencję poświęconą Władysławowi Zamoyskiemu zorganizowały Biblioteka Kórnicka PAN, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu (Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej i Wydział Historii) oraz Instytut Slawistyki PAN. Patronatem honorowym objęli ją Marszałek Województwa Wielkopolskiego Marek Woźniak oraz Wojewoda Wielkopolski Agata Sobczyk. Patronami medialnymi zostały m.in. TVP 3 Poznań, Radio Poznań, Radio Emaus i Radio Afera.

W imieniu organizatorów powitali uczestników konferencji: dr hab. Magdalena Biniaś-Szkopek, prof. UAM, dyrektorka Biblioteki Kórnickiej, przedstawiciele Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, w tym dziekan Wydziału Historii dr hab. Przemysław Matusik, prof. UAM., oraz dr hab. Joanna Nowak, prof. IS PAN. Głos zabrał także prezes Zarządu Fundacji Zakłady Kórnickie dr Dariusz Grzybek.

Spośród pracowników Instytutu Slawistyki PAN referaty wygłosili dr hab. Joanna Nowak, prof. IS PAN, prof. dr hab. Ryszard Grzesik oraz dr hab. Joanna Roszak, prof. IS PAN. Wystąpienie prof. Joanny Nowak było poświęcone kategorii narodu – ciągłości wyobrażeń, ale i przemian – w refleksji i postawie trzech wybitnych przedstawicieli rodu Zamoyskich w XIX i początku XX wieku: ojca, syna i wnuka, czyli Stanisława Kostki (1775–1856), prezesa senatu Królestwa Polskiego, Władysława (1804–1868), generała i wybitnego polityka Hotelu Lambert, oraz bohatera konferencji – Władysława (1853–1824), działacza społecznego i filantropa. Prześledzenie konstruktów myślowych w wybranych narracjach, ale i postaw życiowych pozwoliło wyodrębnić wartości i normy dziedziczone przez kolejne pokolenia Zamoyskich w czasach porozbiorowych. To one stały za ukształtowaniem ich światopoglądu, wyborów i zachowań, tworząc określony wzorzec odpowiedzialności i wierności idei narodowej. Istotny jest także historyczny i polityczno-ideologiczny kontekst epoki, który wpływał na międzypokoleniowe różnice w postrzeganiu świata społecznego przez przedstawicieli rodu Zamoyskich.

Budzący wiele emocji po obu stronach granicy spór o rozgraniczenie dóbr zakopiańskich hrabiego Zamoyskiego i jaworzyńskich książąt von Hohenlohe dał asumpt prof. Ryszardowi Grzesikowi do refleksji na temat „Spór o Morskie Oko na tle kształtowania się granicy Polski z Królestwem Węgier”. Referent spojrzął na zagadnienie okiem historyka mediewisty, przypominając, że w czasach kształtowania się obu państwowości granica dopiero się formułowała. Do dziś przedmiotem naukowego sporu jest kwestia przynależności terenów między Dunajem a Cisą, czyli m.in. dzisiejszej Słowacji, które w średniowiecznej tradycji polskiej były częścią Polski. Prof. Grzesik opowiedział się za stanowiskiem, że w rzeczywistości chodziło o granice tzw. księstwa (*ducatus*), czyli sekundogenitury Arpadów, którego władcy byli do tego stopnia popierani przez Polskę, że z powodu odległości czasowej i przestrzennej tereny te zostały „inkorporowane” do naszego kraju.

Prof. Joanna Roszak przygotowała wystąpienie wraz z dr. Grzegorzem Godlewskim (UAM w Poznaniu, WNGiG, Katedra Turystyki i Rekreacji). W referacie „Wielkopolski Zamoyski – szlak biograficzny” jako postulowany produkt regionalny – przebieg, walory, zagospodarowanie” zdefiniowali oni przestrzeń biograficzną związaną z hrabią Władysławem Zamoyskim oraz postulowali praktyczną aplikację w postaci liniowego produktu turystycznego – biograficznego szlaku motorowego. Stworzenie wielkopolskiego szlaku poświęconego temu działaczowi społecznemu, filantropowi, mecenasowi nauki i kultury, „zbawcy Tatr” ma wiele zalet, zarówno z punktu widzenia promocji regionu, jak i zachowania dziedzictwa historycznego i kulturowego Wielkopolski. Może służyć jako narzędzie edukacyjne dla mieszkańek i mieszkańców w różnym wieku, ze szczególnym wskazaniem młodzieży szkolnej. Szlak „Wielkopolski Zamoyski – szlak biograficzny” wpisuje się w potrzebę edukowania opartego na przeżywaniu i edukowania pokojowego, w którym docenia się rolę wzorców osobowych.

Atrakcją konferencji był wyjazd uczestników do Kórniku na nocne zwiedzanie Zamku. Duch białej damy co prawda nie ukazał się zwiedzającym, ale pobyt kilkunastu osób w tak nastrojowym i bogatym pod względem historycznym miejscu był dla wszystkich ciekawym przeżyciem.

Prof. Joanna Nowak (po lewej stronie) w trakcie otwarcia konferencji.
Fot. archiwum prywatne..

Działalność dr Katarzyny Taczyńskiej

W ramach realizowanego w IS PAN projektu „Żydowska, bałkańska, kobieca. Literatura bałkańskich Żydówek jako doświadczenie mniejszości” (OPUS NCN, 2022/47/B/HS2/00584) dr Katarzyna

Taczyńska odbyła w październiku 2024 r. wyjazd badawczy do Chorwacji. Podczas pobytu przeprowadziła kolejne wywiady, wykonała kwerendy i zebrała nowe materiały źródłowe. Jako autorka artykułu na temat tekstów Magdy Simin Bošan, żydowskiej pisarki z Wojwodiny, została również zaproszona do konsultacji artystyczno-naukowej wystawy *Partizan★ke Art*, której otwarcie odbędzie się 23 stycznia 2025 r. w Hochschule für Bildende Künste w Hamburgu. Więcej na temat projektu znajduje się pod linkiem: <https://www.textfeldsuedost.com/partizanke-ausstellung-hamburg>.

W listopadzie 2024 r. dr Taczyńska została członkinią redakcji czasopisma IS PAN „Colloquia Humanistica”.

Prof. H. Krasowska na Uniwersytecie w Bukareszcie (Erasmus+)

Współfinansowane przez
Unię Europejską

W dniach od 28 października do 1 listopada 2024 r. prof. dr hab. Helena Krasowska przebywała w ramach programu Erasmus+ w Departamencie Języków i Literatur Słowiańskich Uniwersytetu w Bukareszcie. Celami wizyty były: kontynuacja kontaktów polsko-rumuńskich, wspólna praca nad artykułem, wspólne wypracowanie zasad dalszej wymiany i współpracy pomiędzy uczonymi rumuńskimi i polskimi. W Bukareszcie prof. Helena Krasowska pracowała również w bibliotekach uniwersyteckich. Poprowadziła szkolenie z zakresu dokumentacji dziedzictwa kulturowego.

Ateneul Român. Ateneum w Bukareszcie. Fot. H. Krasowska.

Cykl 6 seminariów poprowadzonych przez dr Elżbietę Kwiecińską

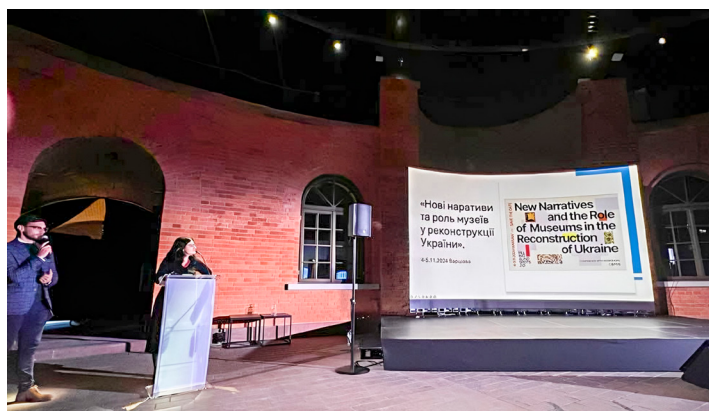
OBMIN

Dr Elżbieta Kwiecińska przeprowadziła cykl 6 seminariów pt. „Dekolonizacja: historia, teoria, praktyka” przeznaczonych dla ukraińskich muzealników zrzeszonych w Fundacji OBMIN, we współpracy z Ministerstwem Kultury i Polityki Informacyjnej Ukrainy i przy wsparciu Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej.

Fundacja OBMIN zrzesza 141 muzeów ze wszystkich regionów Ukrainy. Aż 129 ich przedstawicieli przyjechało do Warszawy, aby wziąć udział w konferencji „Filling Blind Spots 2.0. New Narratives and the Role of Museums in the Reconstruction of Ukraine”, która odbyła się w dniach 4–5 listopada 2024 r. Wydarzenie zgromadziło ekspertów, pracowników kultury oraz polityków z Ukrainy, Polski i Niemiec.

Na konferencji miało miejsce podsumowanie seminariów dr Kwiecińskiej i debata nad „10 myślami ukraińskich muzeów o dekolonizacji i ich przyszłej pracy” zebranymi przez uczestników: https://obmin.eu/download/10_Thoughts_from_Ukrainian_Museums_PL.pdf.

Dr Kwiecińska pokazała także prezentację na temat imperialnej spuścizny carskiej Rosji w warszawskiej przestrzeni publicznej w XIX wieku i obecnie.

Dr Elżbieta Kwiecińska referuje i prowadzi debatę na konferencji Fundacji OBMIN.
Fot. J. Wawrzyniak.

Dr Angelika Zanki na szkoleniu dla managerów w Brukseli

Dr Angelika Zanki, managerka projektu ERC StG „Spectral Recycling”, jest specjalistką posiadającą szeroką wiedzę z wielu dziedzin nauki oraz różnorodne umiejętności, w tym zarówno dotyczące przygotowania administracyjnej i merytorycznej części wniosków grantowych, zarządzania pracą zespołu, promocji ich działań, jak i wiedzę o kwestiach finansowo-prawnych i rozliczaniu projektów. Do jej obowiązków należy zapewnienie efektywnej komunikacji i sprawnego przepływu informacji w zespole projektowym oraz wewnątrz instytucji naukowej w zakresie realizowanego projektu.

Angelika Zanki ustawicznie się doksztalca i zdobywa najnowszą wiedzę na temat prowadzenia projektów. Naprzeciw tym oczekiwaniom wychodzi m.in. Biuro Promocji Nauki PolSCA PAN współorganizujące wraz z Czeskim Biurem Łącznikowym ds. Edukacji i Nauki (CZELO), Narodowym Biurem Badań, Rozwoju i Innowacji na Węgrzech (NRDIO) oraz Słowackim Biurem Łącznikowym ds. Badań i Rozwoju (SLORD) szkolenie „V4 Training”. Szkolenie było przeznaczone dla doświadczonych managerów projektów badawczych z instytucji naukowych, głównie uczelni oraz instytutów i centrów badawczych, którzy zajmują się zarządzaniem projektami, w tym pozyskiwaniem funduszy, budżetowaniem oraz raportowaniem. Nacisk położony był na projekty międzynarodowe w ramach programów ramowych UE ds. badań i innowacji (aktualnie Horyzont Europa).

W ramach trzydniowego szkolenia „V4 Training”, które odbyło się w dniach 4–6 listopada 2024 r., uczestnicy mogli zapoznać się z prezentacjami przedstawicieli Komisji Europejskiej, ekspertów z biur łącznikowych oraz ośrodków akademickich, jak również brać udział w spotkaniach networkingowych, podczas których mieli możliwość wymieniać doświadczenia. Na szczególną uwagę, zdaniem dr Zanki, zasługiwała możliwość spotkania z kluczowymi polskimi interesariuszami w Brukseli: Magdaleną Kulą, Research Attache w Stałym Przedstawicielstwie RP, czy Waldemarem Dubaniowskim, dyrektorem brukselskiego biura NCBR, jak również dodatkowa sesja dotycząca metodologii PM2 (metodyka zarządzania projektami, opracowana i promowana przez Komisję Europejską) przeprowadzona przez Marca Berghmansa.

Dr Wojciech Mądry na międzynarodowej konferencji w KrakowieBiblioteka
Naukowa
PAU i PAN
w Krakowie

W dniach 13–15 listopada 2024 r. z inicjatywy pracowników Biblioteki Naukowej PAU i PAN w Krakowie w auli gmachu Polskiej Akademii Umiejętności odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa pt. „*Non nova, sed novae*”. Fotografie i pocztówki w zasobach bibliotek, archiwów, muzeów i kolekcji prywatnych”.

Fotografie i pocztówki zawierają w sobie różnorodne informacje wymagające wielodyscyplinarnej wiedzy potrzebnej do ich opracowania, są pewnego rodzaju świadectwami, utrwaleniami, dowodami. Przedstawienia znanej nam osoby, znanego przedmiotu, znanego widoku stają się obiektami nie tyle jednostkowymi, ile dzięki zastosowaniu odpowiednich technik powszechnymi, powielanymi, rozpowszechnianymi. Stają się elementami korespondencji, wymiany myśli i uczuć, pamięci, w końcu obiektami spuścizny, kolekcji czy handlu. Celem spotkania była nie tylko szeroko zakrojona, interdyscyplinarna refleksja nad historią tego typu zbiorów, ich wytwarzaniem, gromadzeniem, opracowaniem, przechowywaniem i udostępnianiem, lecz także podjęcie próby określenia statusu tych zasobów w dobie powszechnej cyfryzacji. Podczas konferencji dr Wojciech Mądry wygłosił referat pt. „Świadectwo minionego czasu. Archiwum fotograficzne prof. Andrzeja Wędzkiego (1927–2017) – badacza wczesnych dziejów Słowian i regionalisty”. Omówił w nim fragment spuścizny prof. Andrzeja Wędzkiego – długoletniego pracownika Instytutu Slawistyki

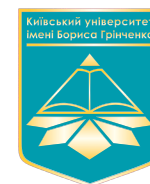

Dr Wojciech Mądry podczas wygłaszania referatu. Fot. archiwum prywatne.

PAN, jednego z twórców „Słownika starożytności słowiańskich” – zawierający zbiór fotografii (tzw. „Archiwum fotograficzne”). W jego skład wchodzi dziewięć pudeł z około 10 tysiącami fotografii wykonanych własnoręcznie przez prof. Wędzkiego podczas naukowych objazdów od lat pięćdziesiątych po lata siedemdziesiąte XX w. Zostały one opisane i ułożone w systemie alfabetycznym. Przedstawiają zabytkowe budowle i założenia urbanistyczne z terenu Polski oraz Europy Środkowo-Wschodniej, z których wiele już dzisiaj nie istnieje.

Wystąpienie wraz z prezentacją slajdów, które miało także na celu zaprezentowanie dorobku długoletnich pracowników Instytutu w roku obchodów jubileuszu 70-lecia jego istnienia, spotkało się z dużym zainteresowaniem ze strony słuchaczy.

Uczestnicy konferencji mieli możliwość obejrzenia zorganizowanej w czytelni interesującej wystawy dawnych fotografii i pocztówek ze zbiorów Biblioteki Naukowej PAU i PAN, a także zwiedzenia muzeum fotografii.

Referat dr. Pawła Levchuka na posiedzeniu plenarnym w ramach konferencji „Modele przestrzeni językowej Ukrainy i Europy”

W dniu 14 listopada 2024 r. dr Paweł Levchuk miał zaszczyt wygłosić w formule online referat wprowadzający pt. „Językowe preferencje Ukraińców w Polsce na początku inwazji rosyjskiej” na posiedzeniu plenarnym, które miało miejsce w ramach konferencji „Modele przestrzeni językowej Ukrainy i Europy” na Stołecznym Uniwersytecie Kijowskim im. Borysa Hrinchenki.

Konferencja „Historia polszczyzny łacińską pisaną”

Dnia 15 listopada 2024 r. w Pałacu Działyńskich w Poznaniu odbyła się konferencja pt. „Historia polszczyzny łacińską pisaną” zorganizowana przez Komisję Historycznojęzykową Oddziału PAN w Poznaniu. Była poświęcona łacińsko-polskim zabytkom językowym XIV i XV wieku.

We wspólnym wystąpieniu dr hab. Maria Trawińska, prof. IS PAN, dr Wojciech Jasiński i mgr inż. Błażej Betański (PCSS) przedstawili

projekt edycji czternastowiecznej poznańskiej księgi ziemskiej, która jest zaliczana do najważniejszych wielkopolskich zabytków późnego średniowiecza. Po zaprezentowaniu głównych założeń edycji odbyła się długa i bardzo ożywiona dyskusja z udziałem historyków i filologów uczestniczących w konferencji.

Wydanie tego cennego manuskryptu jest przygotowywane w Instytucie Sławistyki w ramach tematu statutowego.

W trakcie dyskusji z prof. Tomaszem Jasińskim. Fot. archiwum prywatne.

wej konferencji „Nauczanie uwikłanej historii. Wielostronny dialog o nauczaniu historii Ukrainy w szkołach w kontekście rosyjskiej agresji wobec Ukrainy” (17–19 listopada 2024 r.) w Centrum im. Willy Brandta we Wrocławiu.

Konferencja była zorganizowana we współpracy European Forum for Reconciliation, Leibniz Institut für Bildungsmedien, Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie oraz Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej. Jej celem było nawiązanie długofalowej współpracy przy tworzeniu rekomendacji na temat historii Ukrainy w podręcznikach do historii w Europie oraz przy planowanych projektach wspólnych podręczników do historii i materiałów edukacyjnych.

Dr Elżbieta Kwocińska z dr Julią Krawczyńską, trenerką i liderką projektów edukacyjnych, oraz dr. Marcinem Wiatrem z Leibniz Institut für Bildungsmedien. Fot. archiwum prywatne.

Udział dr Elżbiety Kwocińskiej w międzynarodowej konferencji zorganizowanej w Centrum im. W. Brandta we Wrocławiu

Berlin
Zentrum für Historische Forschung der
Polnischen Akademie der Wissenschaften

European Forum
for Reconciliation

Dr Elżbieta Kwocińska wzięła udział w okrągłym stole na temat „Roli dwustronnych i wielostronnych komisji podręcznikowych w nowej reprezentacji Ukrainy w podręcznikach” podczas międzynarodo-

Prof. Joanna Goszczyńska z wykładami w Bratysławie (Erasmus+)

Współfinansowane przez
Unię Europejską

18 i 19 listopada 2024 r. prof. dr hab. Joanna Goszczyńska wygłosiła wykłady na Uniwersytecie Komenskigo w Bratysławie, gdzie przebywała z wizytą w ramach programu Erasmus+. Wystąpienia dotyczyły słowackiego modernizmu w europejskim kontekście i mitu Janosika w folklorze i literaturze.

Prof. Joanna Goszczyńska podczas wygłaszania wykładu. Fot. archiwum prywatne.

Prof. Joanna Goszczyńska ze studentami. Fot. archiwum prywatne.

Mgr Kamil Czaiński na konferencji w Poznaniu

W dniach 18–19 listopada 2024 r. w Poznaniu odbywała się III Konferencja Naukowa z cyklu „Człowiek – Język – Prawo” pod hasłem „Prawnie-nie(poprawnie)”, zorganizowana przez Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej UAM. Mgr Kamil Czaiński, doktorant IS PAN, wygłosił na niej referat pt. „Oficjalizacja języka śląskiego: teoria, praktyka, postawy”, w którym przedstawił niektóre wyniki badań przeprowadzonych w ramach projektu NCN SONATA-BIS „Różnorodność językowa w Polsce: języki kolateralne, działania na rzecz języków i konceptualizacja tożsamości zbiorowej”, którego jest wykonawcą.

BADANIA

Projekt NCN Sonata Bis „Różnorodność językowa w Polsce: języki kolateralne, działania na rzecz języków i konceptualizacja tożsamości zbiorowej”
pod kierunkiem prof. Nicole Dołowy-Rybińskiej, 2021–2026
badane regiony: śląski + kaszubski + mazurski + podhalański + podlaski

ankiety = 61 pytań dotyczących w czterech sferach tematycznych: 1) tożsamość zbiorowa i jej relacja z językiem, 2) transmisja językowa, 3) postawy wobec języka i ideologie językowe, 4) postrzeganie statusu języka i jego ochrony → na Śląsku zebrano **420 ankiet**

wywiady pogłębione swobodne → na Śląsku przeprowadzono łącznie **103 wywiady**, w tym 53 z osobami zaangażowanymi w sprawę regionu, w tym działania na rzecz języka, i 50 z osobami niezaangażowanymi

więcej o metodologii i założeniach badawczych oraz niektórych wstępnych wynikach:
• Dołowy-Rybińska, N., Mętrak, M. (2022). Metodologiczne i teoretyczne wyzwania badań nad żywotnością etnolingwistyczną grup posługujących się językami kolateralnymi w Polsce. *Zeszyty Łużyckie*, 57, 53–70.
• Dołowy-Rybińska, N., Mętrak, M. (2024). Etnolingwistyczna żywotność społeczności posługujących się językami kolateralnymi. Niewidoczna wielojęzyczność Polski. *Prace Filologiczne, Tom okolicznościowy 2024*, 79–96.

Mgr Kamil Czaiński podczas wygłaszania referatu. Fot. archiwum prywatne.

Badacze i badaczki z IS PAN na konferencji ASEEEES w Bostonie

W dniach 21–24 listopada 2024 r. odbyła się konferencja zorganizowana przez Association for Slavic, East European & Eurasian Studies (ASEEEES) w Bostonie. Tematem

przewodnim tegorocznego spotkania było WYZWOLENIE (Liberation).

Panel zatytułowany „Tales, Narratives, and Myths between Oppression and Liberation: The Case of the Walled-Up Woman in the Balkans and Beyond” był efektem pracy w grantie „Topos wmurowanej kobiety w kulturach Europy Południowo-Wschodniej i Węgier” (OPUS NCN, nr 2020/37/B/HS2/00152), realizowanym w Instytucie Slawistyki PAN pod kierunkiem dr hab. Grażyny Szwał-Gyłybowej, prof. IS PAN. Udział w panelu wzięli: prof. Grażyna Szwał-Gyłybow, dr Marzena Maciulewicz, mgr Maciej Olszewski, dr Sylwia Siedlecka (ISZiP UW) oraz dr Rigels Halili (SEW UW).

Na konferencji wystąpił także dr Orest Semotiuk, który w trakcie panelu „Make Laughter, Not War: Caricature, Emotion, and Politics in the Post-soviet Era” pokazał prezentację „Ideology vs. Quasi-Ideology: Ruscism and «Ukrofascism» in World, Ukrainian, and Russian Political Cartoons and Memes”.

Ponadto podczas panelu „Belarusian Culture I: Language(s)” dr Anton Dinerstein wygłosił wykład pt. „Power as Identity Category: Discursive Construction of Politics via Russian-Language Political Discourse in Belarus”.

Badania dr. Oresta Semotiuka realizowane są w ramach projektu nr 2022/45/P/HS2/02536 współfinansowanego ze środków Narodowego Centrum Nauki oraz programu ramowego Unii Europejskiej w zakresie badań naukowych i innowacji Horyzont 2020 na podstawie umowy nr 945339 w ramach działań „Marie Skłodowska-Curie”

Dr Anton Dinerstein realizuje w IS PAN projekt pt. „Władza i tożsamość w rosyjskojęzycznym dyskursie politycznym. Przypadek Białorusi” (nr rej. 2022/45/P/HS2/02636), który jest współfinansowany przez Narodowe Centrum Nauki i Program Ramowy Unii Europejskiej w zakresie

badź naukowych i innowacji Horyzont 2020 w ramach umowy grantowej nr 945339 Marii Skłodowskiej-Curie.

POLONEZ BIS

Przygotowania do panelu „Tales, Narratives, and Myths...”. Fot. archiwum prywatne.

Uczestnicy panelu „Tales, Narratives, and Myths...” podczas wygłaszania referatów. Fot. archiwum prywatne.

Dr Orest Semotiuk podczas wygłaszania wykładu. Fot. archiwum prywatne.

Zespół z IS PAN na Harvardzie

22 listopada br. członkowie zespołu badawczego grantu OPUS NCN „Topos wmurowanej kobiety w kulturach Europy Południowo-Wschodniej i Węgier” (nr 2020/37/B/HS2/00152) w składzie:

prof. Grażyna Szwat-Gyłybow, dr Marzena Maciulewicz, mgr Maciej Olszewski, dr Sylwia Siedlecka (ISZiP UW) oraz dr Rigels Halili (SEW UW) spotkali się z pracownikami i studentami programu studiów Folkloru i Mitologii na Uniwersytecie Harvarda.

Podczas wizyty w dziale Milman Parry Collection of Oral Literature, usytuowanym w The Harry Elkins Widener Memorial Library, kurator

kolekcji, prof. David F. Elmer, opowiedział o zawartości zbiorów oraz o pracy Milmana Parry’ego i Alberta B. Lorda na Bałkanach.

Członkowie zespołu przedstawili założenia i wstępne rezultaty projektu badawczego o nowoczesnych odsłonach toposu wmurowanej kobiety. Część materiałów dostępna jest w wersji cyfrowej na stronie: <https://mpc.chs.harvard.edu>.

Zespół badawczy przed wejściem na kampus Uniwersytetu Harvarda. Fot. archiwum prywatne.

Prof. David F. Elmer prezentuje kolekcję Milmana Parry'ego. Fot. archiwum prywatne.

Konferencja w Poznaniu „Terapia w musicalu”

Instytut Teatralny
im. Zbigniewa Raszewskiego

W dniach 22 i 23 listopada 2024 r. Instytut Sławistyki PAN wraz z Instytutem Kulturoznawstwa UAM, Instytutem Filologii Polskiej UAM, Teatrem Muzycznym w Poznaniu i Instytutem Teatralnym im. Zbigniewa Raszewskiego zorganizował konferencję poświęconą musicalom zatytułowaną „Terapia w musicalu. Musical jako terapia. Emocje – afekty – psyche”. Przed laty ten cykl spotkań zainicjowała prof. Joanna Roszak.

Ponadto od 22 listopada można się cieszyć nowo wydaną książką „Mit – literatura – polityka. Źródła tematów musicali” pod redakcją Joanny Roszak, Joanny Maleszyńskiej i Rafała Koschanego.

Uczestnicy i uczestniczki konferencji. Fot. archiwum prywatne.

Za nami VIII edycja Azowskich Dni Nauki Polskiej

Studia Polsko-Ukraińskie
Uniwersytet Jagielloński

VIII AZOWSKIE DNI NAUKI POLSKIEJ * 22 - 23.XI.2024 * VIII АЗОВСЬКІ ДНІ ПОЛЬСЬКОЇ НАУКИ

W dniach 22–23 listopada 2024 r. w sali lustrzanej Domu Polonii w Warszawie oraz online odbyła się interdyscyplinarna polsko-ukraińska sesja naukowa „Koncept «rozdroża» w studiach interkulturowych”. Wydarzenie zostało zorganizowane w ramach VIII edycji Azowskich Dni Nauki Polskiej. Podczas dwudniowej konferencji naukowcy z różnych dziedzin – literaturoznawcy, językoznawcy, historycy sztuki i inni – podjęli próbę interdyscyplinarnej analizy pojęcia „rozdroża”.

Dyskusje toczyły się wokół takich zagadnień jak:

- Wielokulturowość: Jak różne kultury interpretują pojęcie „rozdroża”?
- Język: Jak język kształtuje nasze postrzeganie wyborów i decyzji?
- Sztuka: Jak artyści wizualni i literaci przedstawiają momenty zwrotne w życiu człowieka?

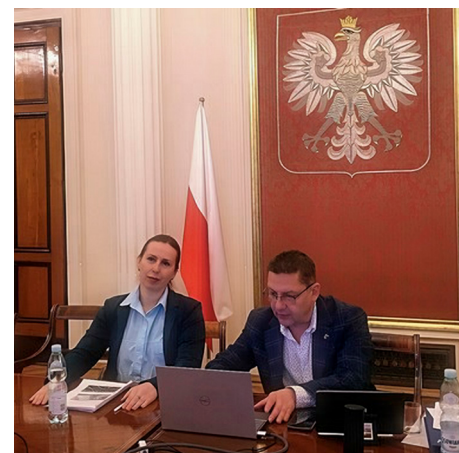
W sesji udział wzięli m.in. badacze z Instytutu Slawistyki PAN.

Wykład otwierający zatytułowany „Kilka słów o leksemie «rozdroże» w historii polszczyzny” wygłosiła dr hab. Lucyna Jankowiak, prof. IS PAN. Badaczka przedstawiła funkcjonowanie wyrazu „rozdroże” w języku polskim, zwracając uwagę na jego pochodzenie (psł.) i budowę. Korzystając z różnych źródeł, wskazała na poświadczenia leksemu „rozdroże” od najstarszego (z 1. poł. XVI w.) po dzisiejsze. Zwróciła przy tym uwagę na jego znaczenia („rozstajne drogi” i przenośne dotyczące głównie sytuacji wyboru), typy tekstów, w których występował, oraz niezbyt wysoką frekwencję. Na przykładzie tego leksemu widać, że niska frekwencja wyrazu w kolejnych stuleciach wcale nie musi decydować o jego odejściu z języka. Ponadto prof. Jankowiak omówiła przykłady synonimów wyrazu „rozdroże” od XVI w. Na zakończenie wskazała na pominięte w jego charakterystyce zagadnienia, np. produktywność słowotwórczą. Podczas panelu „Literackie rozdroża narracji” dr Yana Hladyr wygłosiła referat pt. „Koncept rozdroża w kontekście fenomenu ukraińskiej emigracji w powieści W. Wynnyczenki «Równowaga»”. Prelegentka skupiła się na realizacji konceptu „rozdroża” w twórczości prozatorskiej ukraińskiego pisarza i polityka Wołodymyra Wynnyczenki, który m.in. poświęcił szczegółową uwagę problemom ukraińskich emigrantów i ich życiu za granicą. Badaczka zaproponowała własną teoretyczną identyfikację realizacji wspomnianego konceptu w dziele literackim i ujawniła związek tego konceptu z innymi teoretycznymi konceptami i kategoriami: konfliktem, sprzecznością, wątpliwością, paradoksem. Z kolei prof. dr hab. Alena Rudenka podczas panelu „Językowo-kulturowe wymiary «rozdroża»” wygłosiła wykład zatytułowany „Ścieżka, droga, skrzyżowanie” w «prostej mowie» Wielkiego Księstwa Litewskiego”. Naukowniczka mówiła o przestrzennej metaforze kognitywnej, która nie tylko przenika nasze myślenie, ale również je kształtuje. Prof. Rudenka zbadała sposób przedstawienia tej metafory, w szczególności pojęcia „skrzyżowania” w języku pisanym Wielkiego Księstwa Litewskiego –

„prostej mowie”. Przebadano materiał ze słowników historycznych białoruskiej i ukraińskiej wersji „prostej mowy”. Aby wykazać panchroniczność metafory przestrzennej, autorka posłużyła się także materiałem ze współczesnego żargonu komputerowego.

W trakcie panelu „Na rozdrożu percepcji kultury: dylematy tożsamości” wystąpił prof. dr hab. Lech Suchomłynow, który był jednym z organizatorów całego przedsięwzięcia oraz prowadzącym sesję. Prof. Suchomłynow w wykładzie „Rozdroża ukraińskiego post/antykolonializmu” na podstawie badań Ksenii Zborowskiej pokazał mechanizmy dekonstrukcji jednego z podstawowych mitów „ruskiego miru” – rosyjskiego ładu i świata, mitu, który formował się w ciągu ostatnich stuleci i jest składnikiem pamięci historycznej i kulturowej oraz świadomości zbiorowej nie tylko obywateli neoimperialistycznego kraju Putina. „Ruski mir” jest doktryną i projektem politycznym, który ma bogatą przeszłość w rosyjskiej myśli politycznej. Projekt ten jest kontynuacją idei „Świętej Rusi”, „Moskwy – Trzeciego Rzymu” oraz dziewiętnastowiecznej triady cywilizacyjnej ideologii imperialnej.

VIII Azowskie Dni Nauki Polskiej to wydarzenie, które pokazało, jak ważne jest interdyscyplinarne podejście do badań naukowych. Dzięki spotkaniu badaczy z różnych dziedzin powstała przestrzeń do owocnej wymiany myśli i nawiązywania nowych kontaktów naukowych. VIII Azowskie Dni Nauki Polskiej stanowią nie tylko forum wymiany wiedzy, ale są także symbolicznym gestem oporu wobec agresora i wyrazem nadziei na zwycięstwo i lepszą przyszłość.

Dr Yana Hladyr w trakcie wystąpienia.
Fot. archiwum prywatne.

Prof. Lech Suchomłynow (w środku) z uczestnikami konferencji.
Fot. archiwum prywatne.

Udział dr. Adriena Quéret-Podesty w konferencji międzynarodowej w Warszawie

W dniu 27 listopada 2024 r. odbyła się w Warszawie międzynarodowa konferencja pt. „Migracje w średniowieczu w Europie Środkowo-Wschodniej i poza nią / Medieval Migrations in East-Central Europe and Beyond”, w której uczestniczył dr Adrien Quéret-Podesta z Zakładu Historii IS PAN. Konferencja ta została zorganizowana przez Instytut Historii Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Wzięło w niej udział 14 naukowców z Polski, Słowacji oraz Chorwacji.

W trakcie konferencji dr A. Quéret-Podesta wygłosił referat pt. „The Relation of the Hungarians' Migration in the Carpathian Basin in Regino of Prüm's *Chronicon*: A Contemporary Testimony or an Erudite Construction?”. Omówił w nim opis wędrówki Węgrów do Kotliny Karpackiej przedstawiony w kronice napisanej ok. 907 r. przez Reginona, byłego opata klasztoru w Prüm (zm. ok. 915 r.). Francuski badacz z IS PAN

wyказаł, że relacja lotaryńskiego kronikarza stanowi pewien rodzaj syntezy pomiędzy dawnymi źródłami pisanymi opisującymi ludy koczownicze Wielkiego Stepu oraz ziemie znajdujące się poza granicą starożytnego Cesarstwa Rzymskiego a informacjami pochodzącymi pośrednio od naocznych świadków migracji Węgrów do Kotliny Karpackiej.

ZEBRANIA I SPOTKANIA NAUKOWE

Zebranie w poznańskiej siedzibie IS PAN

Dnia 7 listopada 2024 r. odbyło się kolejne otwarte zebranie naukowe w poznańskiej siedzibie Instytutu Sławistyki PAN, na którym prof. dr hab. Alena Rudenka wygłosiła referat pt. „Hybrydowe teksty słowiańsko-językowe w Wielkim Księstwie Litewskim”. Prelegentka opowiadała o osobliwościach sytuacji językowej w Wielkim Księstwie Litewskim i hybrydowych tekstach słowiańsko-językowych na jego terytorium.

Prof. Rudenka podała definicję tekstów hybrydowych i hybrydyzacji oraz dodała, że posługuje się terminem *tekst hybrydowy* w znaczeniu: „starożytny tekst pisany pod wpływem jednego lub kilku innych języków”. Okazało się, że obecny na spotkaniu prof. Tadeusz Lewaszkiewicz zajmował się problematyką starożytnych tekstów hybrydowych w oparciu o materiał wschodnio- i południowsłowiańskich edycji przekładów Cyryla i Metodego oraz ich uczniów. Po referacie profesor poczynił szereg cennych uwag, po których wywiązała się owocna dyskusja.

Badaczka z IS PAN mówiąc o tekstach hybrydowych na terenie Wielkiego Księstwa Litewskiego, od razu zauważyła, że jest ich bardzo dużo i są one bardzo różnorodne: oryginalne i tłumaczone, w stylu wysokim, średnim i niskim, słowiańsko-słowiańskie i słowiańsko-niesłowiańskie itp. Autorka mówiła przede wszystkim o słowiańskojęzycznych tekstach hybrydowych nie tylko pod względem językowym, ale także graficznym, czyli o przypadkach „nietypowego”, „niewłaściwego” użycia tego czy innego alfabetu w tym czy innym języku, przede wszystkim w „prostej mowie” (≈ język starobiałoruski / staroukraiński). Chodziło na przykład o teksty arabskie w „prostej mowie” Tatarów Litewskich. Teksty te nie tylko były hybrydą „prostej mowy” i języka polskiego (i innych!), ale zapisano je alfabetem arabskim. Mówiła także o tekstach w języku polsko-białoruskim, zapisanych alfabetem ormiańskim. Jako przykład podała obserwacje na temat języka braci Madżarskich – producentów słynnych pasów słuckich – z książki: Liseiĭchikov, D. V., & Glinskiĭ, E. S. (2023). *Madzharskiye: Armyanskiy rod v istorii Belarusi*, Minsk; Erevan.

Żydzi wschodniosłowiańscy pisali bardzo zeslawizowanym językiem hebrajskim, używając alfabetu hebrajskiego. Uriel Weinreich zapro-

ponował nawet hipotezę języka judeo-słowiańskiego. Prelegentka zacytowała A. Kulika, który studiował cyrylicie „abecedarium” z XIII w., „wyjaśnione” w języku hebrajskim.

Prof. Rudenka zakończyła swój referat wspomnieniem o tekstach w „prostej mowie” zapisanych alfabetem łacińskim.

Ukraiński wtorek z doc. Yaroslavem Redkva

UKRAIŃSKIE WTORKI

W dniu 12 listopada br. na kolejnym seminarium z cyklu „Ukraińskie wtorki” wystąpił doc. Yaroslav Redkva, który przedstawił prezentację zatytułowaną „Język polski na Bukowinie Północnej: tradycje i nowoczesność”.

W swoim wystąpieniu autor zwrócił uwagę na fakt, że problem kształtowania się, nauczania i miejsca języka polskiego na Bukowinie Północnej, w szczególności na Uniwersytecie Narodowym im. Jurija Fedkowycza w Czerniowcach, nie był poruszany w ukraińskiej slawistyce od ponad wieku.

Biorąc pod uwagę znaczące osiągnięcia polonistyki bukowińskiej, prelegent uważa, że istnieje pilna potrzeba włączenia jej do ogólnosłowiańskiego kontekstu badań polonistycznych. Celem wystąpienia była m.in. analiza historycznego rozwoju oraz kształtowania się i nauczania języka polskiego w szkołach średnich Bukowiny Północnej i na wspomnianym Uniwersytecie w Czerniowcach.

Doc. Yaroslav Redkva. Fot. archiwum prywatne.

Uczestnicy i uczestniczki seminarium. Fot. archiwum prywatne.

Wykład prof. Natki Baduriny

UNIWERSYTET
WARSZAWSKI

Instytut Sławistyki
Zachodniej i Południowej

austriackie forum | kultury^{waw}

W poniedziałek 18 listopada 2024 r. w Austriackim Domu Kultury miał miejsce wykład prof. Natki Baduriny zatytułowany „Sense of National Belonging in Rijeka after WWI: Between Passion and Indifference”.

Było to drugie spotkanie z serii wykładów poświęconych zjawiskom kulturowym na pograniczu słowiańsko-włosko-niemieckim, organizowanych przez Instytut Sławistyki PAN, Instytut Sławistyki Zachodniej i Południowej UW oraz Austriackie Forum Kultury.

Wykład dr Elżbiety Kwiecińskiej dla włoskich studentów

13 listopada 2024 r. dr Elżbieta Kwiecińska wygłosiła wykład dla włoskich studentów na seminarium dr hab. Nicoli Camilleri „Storia e società coloniale e post-coloniale seminar” na Università Roma Tre w Rzymie, zatytu-

łowany „Europa Wschodnia, koncepcja misji cywilizacyjnej i kolonialne modele świata”. Dr Kwiecińska zwróciła szczególną uwagę na dyskurs kolonialny Rosji wobec Ukrainy w jego historycznym i porównawczym ujęciu.

Zebranie Zakładu Literaturoznawstwa i Kulturoznawstwa IS PAN

19 listopada 2024 r. odbyło się zebranie naukowe Zakładu Literaturoznawstwa i Kulturoznawstwa PAN, w trakcie którego referat pt. „Joga samotności. Uleczanie jogą w życiu ocalałych z Holocaustu (na podstawie tekstów literackich Irit Amiel, Jadwigi Stańczakowej i Leo Lipskiego)” wygłosiła dr hab. Joanna Roszak, prof. IS PAN. W zebraniu

wzięły udział dwie goście: prof. Anna Sobolewska, historyczka literatury związana z Instytutem Badań Literackich PAN, oraz dr Nina Budziszewska, kierowniczka Pracowni Badań nad Jogą i Studiów Podyplomowych Jogi Indyjskiej.

47. Seminarium Migracyjne IEiAK UW

Instytut Etnologii
i Antropologii Kulturowej
Uniwersytetu Warszawskiego

19 listopada br. odbyło się 47. seminarium migracyjne organizowane przez Instytut Etnologii i Antropologii Kulturowej UW we współpracy z Instytutem Sławistyki PAN. W trakcie spotkania został wyświetlony film etnograficzny „Hanging Out”, po którym odbyła się dyskusja z udziałem m.in. jego autorki, antropolożki Dr. Mari Korpeli oraz pracowników Interdyscyplinarnego Zespołu Badań nad Dzieciństwem Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej UW.

Zebranie Zakładu Językoznawstwa IS PAN

W dniu 20 listopada br. na zebraniu naukowym Zakładu Językoznawstwa IS PAN wystąpił prof. Pavel Kosek, który wygłosił wykład pt. „On mi zaprskl pivem oči – the Czech Path from Non-syllabic to Syllabic”. Spotkanie odbyło się w formule hybrydowej – w siedzibie Instytutu Sławistyki PAN przy ul. Jaracza 1 oraz online na platformie Zoom. Spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem, o czym świadczyła trwająca po spotkaniu ożywiona dyskusja.

WYDARZENIA I SPOTKANIA POPULARNONAUKOWE

Udział dr. Tymoteusza Króla we WspółKongresie Kultury w Warszawie

W dniach 7–9 listopada 2024 r. w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie odbył się WspółKongres Kultury. Jego celem było wysłuchanie głosu działaczy kultury i naukowców oraz rozmowa na temat kluczowych obszarów rozwoju polskiej kultury.

Dr Tymoteusz Król na WspółKongresie Kultury. Fot. archiwum prywatne.

Oprócz wykładów, debat i paneli dyskusyjnych, 9 listopada odbyła się również sesja posterowa, podczas której dr Tymoteusz Król prezentował badania nad sytuacją socjolingwistyczną w Wilamowicach, a także działania otwartego w lipcu 2024 r. Muzeum Kultury Wilamowskiej na rzecz rewitalizacji języka wilamowskiego.

Dr Tymoteusz Król podczas spotkania w Bibliotece SGGW. Fot. archiwum prywatne.

Wykład dr. Tymoteusza Króla na SGGW

26 listopada odbyło się spotkanie na SGGW / Warsaw University of Life Sciences w Warszawie z cyklu „Wielokulturowo o(d)czarowani. Socjologiczne (i nie tylko) dyskusje o zróżnicowaniu kulturowym”. Dr Tymoteusz Król wygłosił tam referat „Wilamowianie – grupa etniczna na pograniczu Śląska i Małopolski”. Organizatorami spotkania byli: Katedra Socjologii SGGW, Stowarzyszenie Regios z Centrum Regionalizmu Obywatelskiego, Sekcja Etniczności Polskiego Towarzystwa Socjologicznego oraz Biblioteka Główna SGGW.

Wykład prof. Ryszarda Grzesika dla łódzkich licealistów

Na zaproszenie nauczyciela historii z XXX LO w Łodzi im. biskupa Ignacego Krasickiego, mgr. Piotra Soleckiego, prof. dr hab. Ryszard Grzesik z Zakładu Historii Instytutu Slawistyki PAN 27 listopada 2024 r. wygłosił wykład pt. „Węgry i Węgrzy w pierwszych wiekach istnienia”. Wykład ten był elementem przygotowywania licealistów do konkursu historycznego poświęconego wczesnośredniowiecznym Węgom. Mówca zapoznał słuchaczy z dziejami Kotliny Karpackiej od starożytności do wczesnego średniowiecza, dużą uwagę poświęcając etnogenezie Węgrów i ich bliskim kontaktom z innymi ludami stepowymi, szczególnie z Onogurami. W syntetyczny sposób przedstawił zasadnicze problemy państwowości węgierskiej w X i XI w. Wspominał również o wydawnictwie „Testimonia najdaw-

niejszych dziejów Słowian. Seria łacińska”, tom 3: Średniowiecze, z. 1: Źródła węgierskie, które jest udostępnione w otwartym dostępie w repozytorium dziedzinowym iRetslaw, w zbiorze Wydawnictwa Instytutu Slawistyki PAN, przedstawiając zarazem pierwsze polskie tłumaczenie najstarszego tekstu węgierskiego *Halotti beszéd* (Mowa pogrzebowa) z przełomu XII i XIII w. Projekt realizowany był ze środków zakończonego już grantu NPRH nr 11H 16 0195 84.

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Vadzim Shkliaryk, „Jak mówią Białorusini”

W 2024 r. w Mińsku wydawnictwo „Technalohija” opublikowało książkę popularnonaukową „Jak mówią Białorusini” (w języku białoruskim), której autorem jest dr Vadzim Shkliaryk – specjalista w dziedzinie wschodniosłowiańskiej onomastyki i dialektologii, obecnie pracownik Instytutu Slawistyki PAN.

Publikacja jest skierowana do wszystkich zainteresowanych językiem białoruskim w szerokim tego pojęcia rozumieniu. Składa się z trzech części i jest poświęcona rozpatrzeniu charakterystycznych cech współczesnego białoruskiego języka literackiego, charakterystyce jego podstaw dialektalnych oraz opisaniu najbardziej wyrazistych cech gwar Białorusi. Ilustracje do książki zostały przygotowane przez profesjonalną malarkę Nadzieya Leanovich.

Na stronach książki znajduje się 48 QR-kodów z linkami do map z „Dialektologicznego atlasu języka białoruskiego” oraz pięciotomowego „Leksykalnego atlasu białoruskich gwar ludowych”, a także do wierszy białoruskich poetów: J. Kupały, J. Kołasa, P. Panczanki i S. Hrachowskiego. Ta właściwość nadaje publikacji interaktywny charakter. Jako ilustracje w książce wykorzystano 15 obrazów zabytków architektonicznych Białorusi, wykonanych w oryginalnym i atrakcyjnym stylu.

Informacje o lekturze dostępne są na stronie wydawnictwa „Technalohija”: <https://tn.by/product/jak-havorac-bielarusy>, a zwiastun książki (w języku białoruskim) pod linkiem: <https://www.youtube.com/watch?v=rZkoHtDXrIM>.

Okładka książki. Źródło: wydawnictwo „Technalohija”.

Vadzim Shkliaryk, Jak mówią Białorusini, Mińsk: wydawnictwo „Technalohija” 2024. ISBN 978-985-458-369-3.

Prof. Natka Badurina – profesor nadzwyczajna na Uniwersytecie w Udine we Włoszech. Do jej głównych zainteresowań badawczych należą relacje między literaturą a ideologią, gender studies, dyskurs świadectw i studia nad pamięcią kulturową w regionie północnego Adriatyku.

Mgr inż. Błażej Betański – absolwent Politechniki Poznańskiej na kierunku informatyka, pracownik Poznańskiego Centrum Superkomputerowo-Sieciowego. Lider zespołu rozwijającego pakiet oprogramowania DInGO w Dziale Bibliotek Cyfrowych i Platform Wiedzy. Zaangażowany w prace badawczo-rozwojowe m.in. w zakresie systemów do zarządzania procesem digitalizacji oraz długoterminowej archiwizacji danych. Posiada certyfikaty: Prince2 Foundation, AgilePM Foundation, ITIL v4 Foundation.

Mgr Kamil Czaiński – doktorant Szkoły Doktorskiej Anthropolos, przygotowuje rozprawę doktorską o ideologiach językowych na Śląsku Cieszyńskim w Instytucie Slawistyki PAN. Wykonawca w grancie NCN Sonata Bis „Różnorodność językowa w Polsce: języki kolateralne, działania na rzecz języków i konceptualizacja tożsamości zbiorowej” prof. dr hab. Nicole Dołowy-Rybińskiej. Zaangażowany w działania na rzecz Śląska i śląszczyzny.

Dr Karolina Ćwiek-Rogalska – bohemistka i antropolożka, adiunktka w Instytucie Sławistyki PAN. Stypendystka Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, Fundacji Fulbrighta i Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. Kierownicza grantów ERC StG „Spectral Recycling” i NCN OPUS. Zajmuje się kulturami obszarów postprzedsiedlениowych w słowiańskiej Europie Środkowej od roku 1945. W tym roku ukazała się jej najnowsza książka pt. „Ziemie. Historie odzyskiwania i utraty”.

Dr Anton Dinerstein – adiunkt i stypendysta POLONEZ BIS MSCA w Instytucie Sławistyki PAN, gdzie pełni funkcję kierownika projektu badawczego nr 2022/45/P/HS2/02636 zatytułowanego: „Władza i tożsamość w rosyjskojęzycznym dyskursie politycznym. Przypadek Białorusi”, współfinansowanego przez Narodowe Centrum Nauki i Program Ramowy Unii Europejskiej w zakresie badań naukowych i innowacji Horyzont 2020 w ramach umowy grantowej nr 945339 Marii Skłodowskiej-Curie. Jego zainteresowania badawcze obejmują dyskurs polityczny, kreatywność publiczną, zmiany społeczne i transformację kulturową.

Prof. dr hab. Joanna Goszczyńska – bohemistka i słowacystka, tłumaczka tekstów literackich, naukowych i publicystycznych w Instytucie Sławistyki PAN. Specjalistka w zakresie literatury czeskiej i słowackiej XIX i XX wieku oraz jej uwarunkowań kulturowych. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się na problematyce mitologii narodowej oraz historii idei. Zajmuje się również szeroko rozumianym modernizmem. Autorka wielu artykułów naukowych oraz monografii.

Prof. dr hab. Ryszard Grzesik – historyk, kierownik Zakładu Historii Instytutu Sławistyki PAN, autor wielu artykułów oraz monografii, m.in.: „Kronika węgiersko-polska. Z dziejów polsko-węgierskich kontaktów kulturalnych w średniowieczu” (1999), „Polska Piastów i Węgry Arpadów we wzajemnej opinii (do 1320 roku)” (2003). Kierownik projektu pt. „Testimonia najdawniejszych dziejów Słowian” (nr 11H16019584) (2017–2024), finansowanego ze środków Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki, a afiliowanego przy Instytucie Sławistyki PAN.

Dr Rigels Halili – antropolog kultury, filolog, wykładowca w Studium Europy Wschodniej UW. Autor i redaktor książek m.in. „Naród i jego pieśni. Rzecz o oralności, piśmienności i epice ludowej wśród Albańczyków i Serbów” (2012). Wykonawca w granic OPUS NCN „Topos «wmurowanej kobiety» w kulturach Europy Południowo-Wschodniej i Węgier” (nr 2020/37/B/HS2/00152; kier. dr hab. Grażyna Szwat-Gylybowa, prof. IS PAN) afiliowanym w IS PAN.

Dr Yana Hladyr – doktor nauk humanistycznych w dyscyplinie literaturoznawstwo (stopień doktora nostryfikowany przez Radę Naukową Instytutu Badań Literackich PAN), stypendystka Instytutu Sławistyki PAN, docentka Katedry Języka Ukraińskiego oraz Filologii Słowiańskiej Przyazowskiego Państwowego Uniwersytetu Technicznego w Mariupolu (od 2022 – w Dnieprze, Ukraina). Autorka ponad 70 publikacji naukowych, w tym współautorka podręcznika „Mówimy po ukraińsku”, który otrzymał akceptację na Uniwersytecie I. Miecznikowa (ONU, Odessa). Autorka metody nauczania języka ukraińskiego i rosyjskiego jako języków obcych. Kierownicza, wspólnie z dr Ewą Wróblewską-Trochimiuk, zakończona już grantu FNP „Dla Ukrainy”, „Visual Narratives of Civil Society: The Modern Ukraine Project”. Naukowa pracowniczka w projekcie POLONEZ BIZ 2 „Laughter During the War: Russian Aggression in Ukraine in Political Cartoons and Memes” (2023–2025).

Dr hab. Lucyna Agnieszka Jankowiak, prof. IS PAN – językoznawczyni, adiunktka w Instytucie Sławistyki PAN. Bada polskie słownictwo ogólne i specjalistyczne. Zajmuje się też leksyką indywidualnych twórców (S. Falimirza, S. Żeromskiego), w tym leksykografów z XVI w. (Bartłomieja z Bydgoszczy i A. Calagiusza). Autorka książek i wielu artykułów naukowych.

Dr Wojciech Jasiński – adiunkt w Zakładzie Językoznawstwa Instytutu Sławistyki PAN, doktor w dziedzinie nauk humanistycznych w zakresie historii (specjalizacja: historia średniowiecza, studia nad łacińskimi rękopisami późnośredniowiecznymi). Zainteresowania naukowe: historia sądów ziemskich; paleografia łacińska i staropolska; relacje staropolszczyzny i łaciny. Autor monografii „Legenda Krystiana – autentyk czy mistyfikacja? Żywot i męczeństwo św. Wacława i św. Ludmiły w świetle analizy historycznej i filologicznej: studium źródłoznawcze” (2020).

Dr hab. Anna Jawor – socjolożka, kulturoznawczyni. Interesuje się problematyką przemian obyczajów, kultury współczesnej i uczestnictwa w kulturze. Autorka licznych publikacji, m.in.: „Kultura w mieście idealnym. Kultura – Zamość – uczestnictwo w kulturze” (2009), „Wojna kultur. Czy flaga tęcza wypiera biało-czerwoną?” (2014), „Kulturalność. Rekonstrukcja wzorca człowieka kulturalnego w Polsce” (2023). Laureatka m.in. Stypendium Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybitnych młodych naukowców.

Dr Mari Korpela – antropolożka społeczna na Uniwersytecie Tampere w Finlandii. Jej zainteresowania badawcze obejmują migrację stylu życia, expatriantów, antropologię dzieciństwa oraz etnograficzne i wizualne metody badawcze. Spędziła rok jako profesor wizytujący w Granada Centre for Visual Anthropology na Uniwersytecie w Manchesterze. Ma duże doświadczenie w nauczaniu antropologii społecznej i jakościowych metod badawczych. Opublikowała wiele prac na temat transnarodowej mobilności ludzi.

Prof. Pavel Kosek – dyrektor Instytutu Języka Czeskiego Wydziału Humanistycznego na Uniwersytecie Masaryka w Brnie. Autor jednej monografii naukowej („Enklitika v češtině barokní doby” (2011)), dwóch podręczników („Historická mluvnice češtiny I” (2014), „Historická mluvnice češtiny – překlenovací seminář” (2014)), wielu książek współautorskich, m.in. „Czech Broadside Ballads as Text, Art, Song in Popular Culture, c. 1600–1900” (2022). Interesuje się zagadnieniami językoznawstwa historycznego, zwłaszcza składnią, fonologią i ortografią oraz historią piśmiennictwa. Prowadził badania na uniwersytetach w Tybindze i Wiedniu. Obecnie zajmuje się rozwojem głosek sylabicznych sonornych w języku czeskim.

Prof. dr hab. Helena Krasowska – sławistka w Instytucie Sławistyki PAN, członkini Rady Naukowej IS PAN, popularyzuje wiedzę na temat kultury i języka Bukowiny. Prowadzi badania terenowe wśród mniejszości polskiej na Ukrainie, w Mołdawii i Rumunii. Autorka kilkunastu monografii autorskich i współautorskich, a także licznych artykułów naukowych. Nominowana do Nagrody im. Jerzego Giedroycia (2014, 2023). Odznaczona m.in. Srebrnym Krzyżem Zasługi przez Prezydenta RP, Brązowym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis” przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Brązowym Medalem „Zasłużony dla Nauki Polskiej Sapientia et Veritas” przez Ministra Edukacji i Nauki. Organizatorka Bukowińskiego Festiwalu Nauki oraz Polskiego Festiwalu Nauki w Ukrainie.

Dr Tymoteusz Król – adiunkt w Instytucie Sławistyki PAN. Zajmuje się działaniami na rzecz rewitalizacji języka wilamowskiego. Członek Stowarzyszenia „Wilamowianie”, z którym prowadzi działalność edukacyjną, popularyzatorską i emancypacyjną, a także Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego. Kierownik „Diamentowego grantu” dotyczącego historii powojennych prześladowań Wilamowian oraz grantu NCN Preludium „Z Flandrii, przez Niemcy, do Polski. Analiza teorii etnogenezy Wilamowian” (nr 2021/41/N/HS3/01679, 2022–2025). W 2019 r. otrzymał odznaczenie „Zasłużony dla Kultury Polskiej”.

Dr Elżbieta Kwiecińska – adiunktka w Instytucie Sławistyki PAN od października 2024 r. Swoją pracę doktorską poświęciła badaniu kolonialnej koncepcji misji cywilizacyjnej jako transferu kulturowego z Zachodu na Wschód w Europie Środkowo-Wschodniej w XIX wieku. Aktualnie pracuje nad książką na kanwie swojego doktoratu.

Dr Paweł Levchuk – absolwent polonistyki, specjalność: nauczanie języka polskiego jako obcego i drugiego (Uniwersytet Jagielloński, 2014), doktor nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa (2019), adiunkt w Zakładzie Językoznawstwa Instytutu Sławistyki PAN. Jego zainteresowania naukowe skupiają się wokół zagadnień wielojęzyczności, kontaktów językowych polsko-wschodniosłowiańskich, sytuacji języka ukraińskiego w Polsce, nauczania języka polskiego jako drugiego w Polsce i na świecie oraz wielojęzyczności migrantów z Ukrainy w Polsce. Od 2017 r. jest egzaminatorem podczas egzaminów certyfikatowych z języka polskiego jako obcego. Autor książki „Wielojęzyczność migrantów wojennych z Ukrainy w Polsce” (2024).

Dr Marzena Maciulewicz – adiunktka w Instytucie Sławistyki PAN, slawistka, kulturoznawczyni. Koordynatorka Zespołu ds. HR Excellence in Research w Instytucie Sławistyki PAN. Absolwentka Wydziału „Artes Liberales” UW, Studium Europy Wschodniej UW i Instytutu Sławistyki Zachodniej i Południowej UW. Wykonawczyni grantu OPUS NCN „Topos «wmurowanej kobiety» w kulturach Europy południowo-wschodniej i Węgier” (nr 2020/37/B/HS2/00152), pod kierunkiem dr hab. Grażyny Szwat-Gyłybow, prof. IS PAN. Kierownicza grantu „Komśiluk w wielkim mieście? Relacje sąsiedzkie w Nowym Belgradzie” – MINIATURA NCN (nr 2023/07/X/HS2/00085).

Dr Wojciech Mądry – adiunkt w Zakładzie Historii Instytutu Sławistyki PAN. Swoje badania koncentruje wokół dziejów dynastii piastowskiej, średniowiecznego kronikarstwa oraz historii poznańskiego ośrodka slawistycznego. Współwykonawca projektu pt. „Testimonia najdawniejszych dziejów Słowian. Seria łacińska, t. 3: Średniowiecze, z. 1: Źródła węgierskie”, kierowanego przez prof. dr hab. Ryszarda Grzesika, a realizowanego w ramach grantu NPRH (nr 11H 16 0195 84) (2017–2024) afiliowanego przy IS PAN.

Dr hab. Joanna Nowak, prof. IS PAN – historyk idei w Zakładzie Badań Narodowościowych IS PAN. Obszary badań: kategoria narodu oraz idea europejska w polskiej myśli XIX wieku; twórcy polskiej myśli narodowej; etniczność i nacjonalizm; badania nad Wielką Emigracją; współzależność między różnymi formami dyskryminacji człowieka ze względu na „rasę”, płeć, wiek, pozycję społeczną, przynależność etniczną itp. Członkini Rady Naukowej IS PAN, od stycznia 2024 r. w Prezydium Rady Naukowej (zastępczyni Przewodniczącej). Autorka 4 monografii autorskich, 4 współautorskich oraz kilkudziesięciu artykułów i recenzji.

Mgr Maciej Olszewski – doktorant-stypendysta w grantie „Topos «wmurowanej kobiety» w kulturach Europy Południowo-Wschodniej i Węgier” (nr 2020/37/B/HS2/00152; kier. dr hab. Grażyna Szwat-Gyłybowa, prof. IS PAN). Przygotowuje pracę doktorską pod tytułem „Postać matki w nowoczesnej i ponowoczesnej prozie słoweńskiej. Agens czy patiens?” pod kierunkiem prof. Grażyny Szwat-Gyłybowej i dr Jasminy Šuler-Galos. Jest absolwentem Instytutu Sławistyki Zachodniej i Południowej UW i ekspertem do spraw przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu w PwC Polska.

Dr Adrian Quéret-Podesta – adiunkt w Zakładzie Historii Instytutu Sławistyki PAN. Obronił doktorat z historii średniowiecznej. Współwykonawca grantu „Testimonia najdawniejszych dziejów Słowian. Seria łacińska, t. 3: Średniowiecze, z. 1: Źródła węgierskie”, kierowanego przez prof. dr hab. Ryszarda Grzesika (Narodowy Program Rozwoju Humanistyki MNiSW, nr 11H16019584) (2017–2024). Członek Komisji Wczesnych Dziejów Słowian im. Prof. Gerarda Labudy przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów.

Doc. Yaroslav Redkva – slawista, ukrainista, dziekan Wydziału Filologicznego Czerniowieckiego Narodowego Uniwersytetu im. J. Fedkoviycha. Był wykonawcą w grantach NPRH oraz NAWA afiliowanych w Instytucie Sławistyki PAN. W latach 2004–2005 był lektorem języka ukraińskiego na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Do jego zainteresowań naukowych należą: onomastyka słowiańska, etymologia, slawistyka, gramatyka konfrontatywna języków słowiańskich.

Dr hab. Joanna Roszak, prof. IS PAN – literaturoznawczyni, propagatorka edukowania na rzecz pokoju w Instytucie Sławistyki PAN. W 2021 r. otrzymała Nagrodę im. Romana Czerneckiego za teksty poświęcone edukacji, w tym samym roku otrzymała wyróżnienie specjalne w ramach Nagrody im. Ireny Sendlerowej oraz nagrodę drugiego stopnia przyznawaną przez Dyrektora Centrum Edukacji Artystycznej. Współfundatorka i wiceprezesa Fundacji Józefa Rotblata. Absolwentka rządowego programu USA: International Visitor Leadership Program (2023). Poetka, autorka książek. W 2024 r. ukazały się jej dwie monografie: „Poezja w odcinkach. Wiersze w czasach Netflixa” oraz „Krall. Tkanie”.

Prof. dr hab. Alena Rudenka – członkini Rady Naukowej Instytutu Sławistyki PAN i Komisji Etnolingwistycznej przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów. Studia językoznawcze ukończyła na Białoruskim Uniwersytecie Państwowym w 1985 r., doktoryzowała się w roku 1989 w Instytucie Językoznawstwa Akademii Nauk Białorusi. Stopień doktora habilitowanego otrzymała w 2000 r. na Białoruskim Uniwersytecie Państwowym (stopień przyznany w Polsce w 2022 r.), tytuł profesora – w 2005 (tytuł uznany w Polsce w roku 2023). Jej zainteresowania naukowe obejmują: slawistykę, komparatystykę, etnolingwistykę, semantykę historyczną. Autorka ponad 200 publikacji, w tym 11 książek i 13 podręczników.

Dr Orest Semotiuk – językoznawca mediów, badacz humoru politycznego, trener MAXQDA (wspomagana komputerowo analiza treści). Jego zainteresowania badawcze obejmują karykatury polityczne i memy, medializację konfliktów zbrojnych i wojny hybrydowej, ilościowe i jakościowe metody badawcze. Członek Międzynarodowego Towarzystwa Etnologii i Folkloru (Amsterdam, Nederlandy), Association for Slavic East European and Eurasian Studies (Pittsburgh, USA), Międzynarodowego Stowarzyszenia Nauk Humanistycznych (Kijów, Ukraina). Kierownik projektu „Laughter During the War: Russian Aggression in Ukraine in Political Cartoons and Memes” w ramach grantu NCN POLONEZ BIS realizowanego w Instytucie Sławistyki PAN.

Dr Vadzim Shkliaryk – pracownik inżynierjno-techniczny w Instytucie Sławistyki PAN w projekcie DARIAH-HUB. Specjalista w dziedzinie wschodniosłowiańskiej onomastyki i dialektologii. W 2017 r. w Instytucie Językoznawstwa Narodowej Akademii Nauk Białorusi obronił rozprawę doktorską poświęconą analizie nazw terenowych Polesia Wschodniego. Na podstawie tej rozprawy wydał monografię pt. „Mikrotoponimia Polesia Wschodniego w kontekście rozwoju regionalnego systemu leksykalnego”. Książka otrzymała nagrodę Narodowej Akademii Nauk Białorusi w kategorii „Najlepsza praca naukowa młodych naukowców” (2017) oraz nagrodę Międzynarodowego Kongresu Badaczy Białorusi jako najlepsza praca naukowa w kategorii „Nauki humanistyczne. Monografie” (2018). Poza tym dr Shkliaryk jest autorem blisko 90 publikacji naukowych i popularnonaukowych.

Dr Sylwia Siedlecka – pracuje w Instytucie Sławistyki Zachodniej i Południowej na Uniwersytecie Warszawskim. Oprócz ról akademickich jest pisarką i autorką literatury faktu. Specjalizując się w badaniach nad kulturami słowiańskimi, jej badania koncentrują się na studiach performatywnych i historii kulturowej widowisk. Jest autorką esejów „Złote piachy” (2019), powieści „Fosa” (2015), monografii „Poganki i intelektualistki” (2012) oraz zbioru opowiadań „Szczeniaki” (2010). Zastępczyni redaktorki naczelnej pisma o mniejszościach „Zeszyty Łużyckie”.

Prof. dr hab. Lech Suchomłynow – literaturoznawca, sekretarz naukowy Związku Naukowców Polskich w Berdiańsku, członek Światowej Rady Badań nad Polonią. Odznaczony m.in. Złotym Medalem Stowarzyszenia „Wspólnota Polska” – za wytrwałą i pełną zaangażowania „pracę społeczną na rzecz Rodaków poza granicami Kraju” oraz Krzyżem Kawalerskim Orderu Rzeczypospolitej Polskiej – za wybitne zasługi w rozwijaniu i propagowaniu polskiej kultury w rejonie wschodniej Ukrainy i działalność polonijną. Swoje badania koncentruje wokół dziejów antropologii kultury pogranicza, na formach przejawu wielokulturowości w literaturze polskiej i tureckiej oraz mechanizmach funkcjonowania mitów, stereotypów pamięci zbiorowej i historycznej.

Dr hab. Grażyna Szwat-Gytybow prof. IS PAN – literaturoznawczyni, kulturoznawczyni, sławistka w Instytucie Sławistyki PAN. Uhonorowana w 2016 r. najwyższym odznaczeniem Bułgarskiej Akademii Nauk – Medalem Marina Drinowa ze Wstęgą. W 2016 r. otrzymała doktorat honoris causa Uniwersytetu Sofijskiego im. Klimenta Ochrydzkiego oraz Błękitną Wstęgę tego uniwersytetu. Zajmuje się problematyką kulturową na Bałkanach (kulturowa historia ruchów religijnych, historia idei, procesy formowania się tożsamości narodowej Słowian południowych oraz problematyka zmiany cywilizacyjnej). Aktualnie kieruje grantem NCN „Topos «wmurowanej kobiety» w kulturach Europy Południowo-Wschodniej i Węgier” (nr 2020/37/B/HS2/00152).

Dr Katarzyna Taczyńska – adiunktka w Instytucie Sławistyki PAN, kierowniczka projektu „Żydowska, bałkańska, kobieca. Literatura bałkańskich Żydówek jako doświadczenie mniejszości” (OPUS NCN, nr 2022/47/B/HS2/00584). Jej zainteresowania badawcze obejmują historiografię, literaturę i sztukę tworzoną przez Żydówki na Bałkanach, kulturę współczesną w kontekście pamięci w Europie Wschodniej i Południowej oraz studia nad Holocaustem.

Prof. dr hab. Joanna Tokarska-Bakir – antropolożka kultury i religioznawczyni w Instytucie Sławistyki PAN. Specjalizuje się w antropologii Zagłady i etnografii przemocy antyżydowskiej. Autorka książek, m.in. „Legends of blood. Antropologia przesądu”

(2008), „Okrzyki pogromowe. Szkice z antropologii historycznej Polski 1939–1946” (2012; wyd. ang. „Pogrom Cries. Essays on Polish-Jewish History, 1939–1946”), „Pod klątwą. Społeczny portret pogromu kieleckiego” (t. 1–2, 2018; wyd. ang. „Cursed. The Social Portrait of the Kielce Pogrom”), „Kocia muzyka. Chóralna historia pogromu krakowskiego” (2024). Stypendystka m.in. Humboldta, Mellona, visiting professor na Wydziale Historycznym Uniwersytetu w Princeton, w Institute for Advanced Study w Princeton, w Kertesz Kolleg w Jenie oraz Mandel Center w Muzeum Holocaustu w Waszyngtonie. Laureatka m.in. nagrody im. Jana Długosza, The Yad Vashem International Book Award (obie za książkę „Pod klątwą”) oraz Yehuda Elkana Fellowship w Wissenschaftskolleg Berlin.

Dr hab. Maria Trawińska, prof. IS PAN – językoznawczyni w Instytucie Sławistyki PAN, członkini Rady Naukowej IS PAN, redaktorka naczelną czasopisma „Studia z Filologii Polskiej i Słowiańskiej”. Prowadzi badania nad łacińsko-polskimi rękopisami średniowiecznych ksiąg ziemskich w zakresie paleografii, fonetyki, onomastyki i dwujęzyczności. Autorka kilku książek i wielu artykułów. Kierowniczka projektu „Słownik Bartłomieja z Bydgoszczy. Wersja łacińsko-polska” (2022–2027) (NPRH/DN/SP/495056/2021/1).

Dr Angelika Zanki – doktor nauk humanistycznych w dyscyplinie nauki o kulturze i religii, absolwentka europeistyki Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych oraz Wydziału Polonistyki Instytutu Sławistyki Zachodniej i Południowej UW. Kierowniczka zakończonego projektu „Działalność wspólnoty politycznej emigrantów chorwackich w Ameryce Południowej” (NCN Miniatura; nr rej. 2022/06/X/HS3/00012). Jej główne zainteresowania badawcze dotyczą emigracji chorwackiej w Ameryce Południowej. Managerka i facylitorka w grantie ERC Spectral Recycling (nr 101041946) realizowanego w Instytucie Sławistyki PAN.

Dr hab. Anna Zawadzka – socjolożka, pracowniczka Instytutu Sławistyki PAN, członkini London Centre for the Study of Contemporary Antisemitism oraz zespołu Ośrodka Studiów Kulturowych i Literackich nad Komunizmem IBL PAN. Autorka książek „Ten pierwszy raz. Konstruowanie heteroseksualności” (2014) oraz „Więcej niż stereotyp. «Żydokomuna» jako wzór kultury polskiej” (2023).

